

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat IŞIKHAN tarafından yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Deniz YÜCEL

İzmir Milletvekili

6 Eylül 2023 tarihinde Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından Orta Vadeli Plan açıklanmıştır. Orta Vadeli Plan'da "Politika ve Tedbirler" başlığı altında, "*Otomatik Katılım Sisteminin (OKS) işverenlerin de katkısı ile ikinci basamak emeklilik sistemine dönüşeceği tamamlayıcı emeklilik sistemi kurulacaktır*" ifadesine yer verilmiştir. Orta Vadeli Planda yer alan bilgilerden, İkinci Basamak Emeklilik Sistemine, 2024 yılının 4'üncü çeyreğinde çıkarılacak kanun ile geçiş yapılacağı anlaşılmaktadır.

Söz konusu açıklama sosyal güvenlik sisteminde bir değişiklik yapılmasının hedeflendiğini göstermektedir. Kamuoyuna yansıyan haberlere göre tüm çalışanlar karma tamamlayıcı emeklilik sistemine dahil olacaktır. Ancak sosyal güvenlik sistemi açısından son derece önemli olan emeklilik yaşı, emekli aylıkları, çalışanların sahip oldukları hak ve güvencelerin bu sistem içinde nasıl yer alacağı konuları belirsizdir. Şu anda ülkemizde, 1999 öncesinde sigortalı olanlar, 1999 ile 2008 arasından sigortalı olanlar ve 2008 sonrasında sigortalı olanlar olmak üzere 3 ayrı dönem bulunmaktadır. Yıllar içinde sosyal güvenlik yasasında yapılan her düzenleme emekli aylıkları açısından bir gerilemeye neden olmuştur. Özellikle 2008 yılında AKP tarafından değişiklik ile emeklilik yaşı yükseltilmiş, emekli aylık bağlama oranları düşürülmüş, emekli aylığına hak kazanma koşulları ağırlaştırılmıştır. Farklı sosyal güvencelere göre prim ödeyen herkes tek bir çatı altında toplanmış ancak bu durum benzer çalışma gün ve prim ödemesine sahip olan emeklilerin aldığı maaşlar arasında ciddi farklar ortaya çıkarmıştır. İkinci emekli maaşı olarak kamuoyuna cazip gösterilmeye çalışılan bu sistemin mevcut durumu daha da ağırlaştırma riski yüksektir. Bunun yanında yeni düzenleme ile sosyal güvenlik sistemi bireyselleştirilmekte, çalışanların emeklilik dönemlerine ilişkin kendi güvencelerini oluşturmaları istenmektedir. Oysa Anayasa'nın 60'ıncı maddesindeki "*Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliğini sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar*" düzenlemesi, sosyal güvenliği iktidarlar açısından bir görev, vatandaşlar açısından ise bir hak olarak tanımlamıştır. Dolayısıyla yıllarca ülke ekonomisine katkı sunan çalışanların emeklilik dönemindeki sosyal güvencelerini sağlama yükümlülüğü iktidara aittir.

Bunun yanında işçiler açısından son derece önemli olan kıdem tazminatı konusunda da bir belirsizlik vardır. Geçmiş dönemde AKP İktidarları tarafından kıdem tazminatını uygulamasına son verilmesi gerektiğine dair açıklamalar yapılmıştır. Getirilmesi planlanan bu sistem içinde kıdem tazminatının korunup korunmayacağı belli değildir. Basına yansıyan açıklamalarda bu sistem içinde öngörülen sigorta

primlerinin kıdem tazminatı ile takas edilmesinin planlandığı ifade edilmektedir. Oysa kıdem tazminatı iş ve çalışma hayatı içinde işçiler açısından maddi bir güvence olmasının yanından işverenin işten çıkarmadaki keyfi uygulamaları karşısından da bir iş güvencesi anlamına gelmektedir. Bu nedenle kıdem tazminatı işçiler açısından maddi ve hukuki bir güvence olup, mutlaka korunması gereken bir haktır.

Bu çerçevede;

- 1) Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi ile ilgili yasal düzenlemeler için Bakanlığınızca çalışmalara başlanmış mıdır? Eğer başlandıysa bu çalışma Bakanlığınızın hangi birimi tarafından yürütölmektedir?
- 2) Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi ile ilgili yapılacak yasal düzenlemeler konusundan işçi sendikalarının görüş ve önerileri alınacak mıdır? Şimdiye kadar bu konuda hangi sendikadan görüş ve önerileri istenmiştir?
- 3) Tamamlayıcı Emeklilik Sistemine geçildiğinde işçilerin maddi ve hukuki güvencesi olan kıdem tazminatı kaldırılacak mıdır?
- 4) İkinci emeklilik aylığı olarak yeni bir sistem planlaması yapılması yerine açıklık sınırının altındaki emekli aylıklarının iyileştirilmesi daha akılcı ve uygulanabilir değil midir?
- 5) Tamamlayıcı emeklilik sistemi ile Anayasa tarafından korunan sosyal güvenlik hakkı ortadan kaldırılacak mıdır?